ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (kaheksas koda)

13. mai 2009 *

Kohtuasjas T-136/08,

Aurelia finance SA, asukoht Genf (Šveits), esindajad: *solicitor* M. Elmslie ja *barrister* N. Saunders,

hageja,

versus

Siseturu Ühtlustamise Amet (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused), esindaja: D. Botis,

kostja,

mille ese on tühistamishagi, mis on esitatud Siseturu Ühtlustamise Ameti (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) esimese apellatsioonikoja 9. jaanuari 2008. aasta otsuse (asi R 1214/2007-1) peale, mis käsitleb hageja esitatud tähtaja ennistamise taotlust,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

EUROOPA ÜHENDUSTE
ESIMESE ASTME KOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: koja esimees E. Martins Ribeiro, kohtunikud S. Papasavvas (ettekandja) ja N. Wahl,

kohtusekretär: ametnik N. Rosner,

arvestades 4. aprillil 2008 Esimese Astme Kohtu kantseleisse saabunud hagiavaldust,

arvestades 8. juulil 2008 Esimese Astme Kohtu kantseleisse saabunud Siseturu Ühtlustamise Ameti vastust,

arvestades 21. jaanuaril 2009. aastal toimunud kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust

1 Hageja Aurelia finance SA taotlusel registreeriti 24. augustil 2000 Siseturu Ühtlustamise Ametis (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) (edaspidi „ühtlusta-

misamet") nõukogu 20. detsembri 1993. aasta määruse (EÜ) nr 40/94 ühenduse kaubamärgi kohta (EÜT 1994, L 11, lk 1; ELT eriväljaanne 17/01, lk 146), muudetud kujul, alusel ühenduse kaubamärgina sõnamärk AURELIA.

2 Ühtlustamisamet teatas 21. novembril 2005 hageja esindajale asjaomase kaubamärgiga seoses, et 19. juunil 2006 lõppeva registreeringu kehtivust on võimalik pikendada. Ühtlustamisamet märkis, et sellekohane taotlus tuleb esitada ja pikendamislõiv tasuda enne 2. juulit 2006, kuid hilinemise eest lisalõivu tasumisel võib seda tähtaega pikendada kuni 2. jaanuarini 2007.

3 Ühtlustamisamet teatas 22. jaanuaril 2007 hageja esindajale, et tähtaeg on lõppenud ning kaubamärk on alates 19. juunist 2006 kaubamärgiregistrist kustutatud.

4 Hageja saatis 5. märtsil 2007 ühtlustamisametile määruse nr 40/94 artikli 78 mõttes tähtaja ennistamise taotluse ja palus ühtlustamisametilt debiteerida talle kuuluvat ühtlustamisametis avatud jooksevkontot vastava pikendamislõivu ning tähtaja ennistamise lõivu võrra. Hageja märkis selles osas, et ta oli pöördunud just asjaomase kaubamärgi pikendamise küsimuses ühe äriühingu poole, kes on spetsialiseerunud kaubamärkide kehtivuse pikendamise teenustele (edaspidi „spetsialiseerunud ettevõtja"). Spetsialiseerunud ettevõtja on võtnud kasutusele elektroonilise süsteemi, mis on ühendatud andmebaasiga, kuhu erinevad kaubamärgiomanikke, pikendamisele kuuluvaid kaubamärke ja patente puudutavad andmed sisestatakse käsitsi. Kui teatavat kaubamärki tuleb pikendada, peab süsteem saatma kaubamärgiomanikule kolm hoiatuskirja, milles küsitakse enne pikendamise juurde asumist omanikult selleks nõusolekut. Kui üks neist kirjadest jääb saatmata, peaks hakkama tööle turvasüsteem, mis trükib välja ja saadab asenduskirja. Käesoleval juhul aga jättis spetsialiseerunud ettevõtja töötaja andmebaasi sisestamata hageja teatavad andmed, mis on süsteemi nõuetekohaseks tööks vajalikud, mistõttu hagejale ei ole ühtki teadet saadetud. Seejärel selgus, et turvasüsteem, mis on loodud selliste vigade tuvastamiseks, ei hakanud tööle, kuna see on käivitatud üksnes patentide mitte kaubamärkide pikendamise osas.

5 Ühtlustamisameti kaubamärgiosakonna 1. juuni 2007. aasta otsusega jäeti see taotlus rahuldamata põhjusel, et spetsialiseerunud ettevõtja ei ole võtnud kõiki asjakohaselt nõutavaid meetmeid.

6 Hageja esitas 31. juulil 2007 kaebuse, millega soovis selle otsuse tühistamist ning tähtaja ennistamise taotluse rahuldamist.

7 Esimese apellatsioonikoja 9. jaanuari 2008. aasta otsusega (edaspidi „vaidlustatud otsus") jäeti see kaebus rahuldamata põhjusel, et määruse nr 40/94 artikkel 78 ei ole kohaldatav, kuna hageja valitud kaubamärkide pikendamise teenuseandja ei ole võtnud kõiki käesolevas asjas nõutavaid meetmeid. Apellatsioonikoda leidis sisuliselt, et spetsialiseerunud ettevõtja oleks pidanud võtma kasutusele kaubamärkide kehtivuse pikendamise süsteemi, mis on töökindel ning sisaldab võimalikke vigu ja kõrvalekaldumisi tuvastavat valvemehhanismi. Kui kõnealune mehhanism puudub, on sellised talitlusvead, nagu käesoleval juhul ette tulnud viga, ettenähtavad. Lisaks ei ole esitatud ühtki tõendit süsteemi parameetrite väidetavate testide kohta.

Poolte nõuded

8 Hageja palub Esimese Astme Kohtul:

– tühistada vaidlustatud otsus;

– saata tähtaja ennistamise taotlus ühtlustamisametile uuesti läbivaatamiseks tagasi;

– mõista kohtukulud välja ühtlustamisametilt.

9 Ühtlustamisamet palub Esimese Astme Kohtul:

– jätta hagi rahuldamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

10 Vaidlustatud otsuse tühistamise nõude toetuseks esitab hageja üheainsa väite, mis käsitleb määruse nr 40/94 artikli 78 rikkumist.

11 Esiteks vaidlustab hageja vaidlustatud otsuse punktis 12 esitatud apellatsioonikoja järelduse, mille kohaselt tuleb hoolsuskohustuse täitmist hinnata käesoleval juhul kaubamärkide kehtivuse pikendamise teenuseandja suhtes, kellele hageja oli asjaomase kaubamärgi kehtivuse pikendamise kohustuse üle andnud. Hageja leiab, et nimetatud hindamine peab toimuma tema enda või tema esindaja suhtes. Hageja märgib, et selliste administratiivsete kohustuste nagu kaubamärkide kehtivuse pikendamine üleandmine

spetsialiseerunud ettevõtjatele on tavaline ning seetõttu tuleb olukorras, kus vastava kvalifitseeritud ja kogenud isiku osas on valik tehtud, lugeda hoolsuskohustus täidetuks.

12 Selles osas sätestab määruse nr 40/94 artikli 78 lõige 1, et „[ü]henduse kaubamärgi […] omaniku […] puhul, kellel kõikidest asjaolude kohaselt võetud meetmetest hoolimata ei ole olnud võimalik [ühtlustamisameti] määratud tähtajast kinni pidada, võib tema taotluse korral tähtaja ennistada, kui tähtaja möödalaskmine toob käesoleva määruse sätetest tulenevalt vahetult kaasa õiguste või õiguskaitsevahendite kaotamise".

13 Sellest sättest tuleneb, et tähtaja ennistamine sõltub kahe tingimuse täitmisest, millest esimene on see, et pool on võtnud kõik asjakohaselt nõutavad meetmed, ning teine, et tähtaja möödalaskmine toob vahetult kaasa õiguste või õiguskaitsevahendite kaotamise (Esimese Astme Kohtu 6. septembri 2006. aasta määrus kohtuasjas T-366/04: Hensotherm *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet – Hensel (HENSOTHERM), kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 48).

14 Sellest sättest tuleneb ka, et hoolsuskohustus lasub ennekõike kaubamärgiomanikul. Kui omanik annab kaubamärgi kehtimise pikendamisega seotud administratiivsed kohustused üle, tuleb tal hea seista selle eest, et valitud isik pakub nimetatud kohustuste täitmise eeldamiseks vajalikke tagatisi.

15 Samuti tuleb asuda seisukohale, et asjaomaste kohustuste üleandmise tõttu kehtib hoolsuskohustuse nõue nii omanikule kui ka valitud isikutele. Kuna viimane tegutseb omaniku nimel ja huvides, siis tuleb tema tegevust pidada omaniku tegevuseks. Seetõttu leidis apellatsioonikoda õigesti, et tuleb kontrollida, kas spetsialiseerunud ettevõtja on järginud kõiki asjakohaselt vajalikke hoolsuskohustuse nõudeid.

16 Kuivõrd hageja viitab väidetavalt teistsugusele siseriiklike kohtute ja apellatsioonikoja otsustuspraktikale, mis puudutab postiteenistuse tehtud vigu ning määruse nr 40/94 artikli 47 lõike 1 tõlgendamist, siis tuleb meenutada esiteks, et ühenduse kaubamärgikord on iseseisev süsteem, ning teiseks, et apellatsioonikodade otsuste seaduslikkust hinnatakse üksnes määruse nr 40/94 alusel, nagu ühenduste kohus on seda tõlgendanud, mitte aga apellatsioonikodade varasema otsustuspraktika alusel (Esimese Astme Kohtu 12. märtsi 2008. aasta otsus kohtuasjas T-128/07: Suez *vs.* Siseturu Ühtlustamise Amet (Delivering the essentials of life), kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 32).

17 Teiseks peab hageja vääraks apellatsioonikoja järeldust, et temal või tema esindajal oleks tulnud kaubamärgi kehtivuse pikendamise taotlemiseks valitud teenuseandjat kontrollida. Hageja sõnul ei ole tema ega ka esindaja ülesandeks kaubamärkide kehtivuse pikendamisele spetsialiseerunud ettevõtja tööd kontrollida.

18 Selles osas tuleb märkida, et vastupidi hageja väidetele ei leidnud apellatsioonikoda vaidlustatud otsuse punktis 15, et hagejal või tema esindajal oleks tulnud nimetatud teenuseandjat kontrollida. Apellatsioonikoda märkis üksnes seda, et kaubamärkide kehtivuse pikendamisele spetsialiseerunud ettevõtja kasutatav süsteem peab olema piisavalt töökindel, sh sisaldama kõigi selliste võimalike vigade tuvastamist ja parandamist võimaldavat valvemehhanismi, mis tulenevad dokumentide mittenõuetekohasest haldamisest ettevõtja töötajate või elektroonilise süsteemi enda poolt.

19 Kolmandaks on hageja sõnul apellatsioonikoda järeldanud vääralt, et kaubamärkide pikendamisel nõutav hoolsusmäär on kaubamärgitaotluse esitamisel nõutava hoolsusmääraga võrdne või sellest suurem. Hageja arvates peaks see määr olema madalam, sest kaubamärkide pikendamise menetlus hõlmab üksnes administratiivset laadi ülesandeid, mis ei nõua kaubamärgiõiguse tõlgendamise kogemust ning vastandub seega kaubamärgi taotlemise menetlusele, mis eeldab õigusalaste ülesannete täitmist ning antakse seetõttu lahendada selle ala asjatundjatele. Hageja sõnul tuleb võtta arvesse ka

patendiõiguse konteksti, milles on sedastatud, et erialaasjatundjatelt nõutavat hoolsusmäära ei nõuta assistentidelt, kes ei ole selle ala samavõrd suured eksperdid.

20 Selles osas tuleb märkida, et nõutav hoolsusmäär ei ole täidetavate kohustuste administratiivsest või juriidilisest laadist tulenevalt erinev. Kui tunnustada hageja pakutud juriidiliste kohustuste ja administratiivsete kohustuste eristamist, siis võiks, nagu ühtlustamisamet on õigesti märkinud, käsitada kõiki menetlustähtaja järgimata jätmise olukordi kui administratiivset laadi unustamist, mis lubab hooletutel taotlejatel igas olukorras tugineda nende hoolsusele kehtivatele madalamatele nõuetele. Igal juhul ei tehta määruse nr 40/94 artiklis 78 sellist eristust, vaid sätestatakse, et kinnipidamine ei ole olnud võimalik kõikidest „asjaolude kohaselt" võetud meetmetest hoolimata.

21 Isegi kui eeldada, et määruse nr 40/94 artikkel 78 töötati välja patendiõiguse mudeli põhjal, ei ole kuskil märgitud, et nende sätete tõlgendamine peab olema identne, kuna nende valdkondade asjaomased huvid võivad erineda. Patendiõiguse juriidiline kontekst erineb kaubamärgiõiguse omast ning patendile kohaldatavate sätete eesmärk on reguleerida kaubamärgi valdkonnast erinevaid menetlusi.

22 Selles osas tuleb samuti märkida, et seadusandja on kehtestanud määruse nr 40/94 artiklis 78a, mille lõige 1 võimaldab teatavaid tähtaegu ületanud menetlusosaliste õigusi taas kehtivaks lugeda, ilma et nad peaksid tõendama, et on võetud kõik asjakohaselt nõutavad meetmed. Nagu ühtlustamisamet õigesti märgib, siis asjaolu, et seadusandja on selle sätte lõikes 2 sõnaselgelt sedastanud, et kaubamärkide pikendamise tähtaja ületamine kuulub artikli 78 kohaldamisalasse, viitab seadusandja soovile seada selle artikli lõikes 1 sätestatud üldine hoolsuskohustus kaubamärkide kehtivuse pikendamise tingimuseks.

23 Neljandaks märgib hageja, et määruse nr 40/94 artikli 78 lõiked 6 ja 7 on mõeldud nende kolmandate isikute kaitseks, kes on heauskselt toonud turule kaupu või osutanud teenuseid ühenduse kaubamärgiga identse või sarnase tähise alusel ajal, mis

jääb taotlemise või ühenduse kaubamärgi õiguste kaotamise ja registris kõnealuste õiguste ennistamist käsitleva teate avaldamise vahele. Tema sõnul tähendab see kaitse, et määruse nr 40/94 artikli 78 lõikes 1 nõutav hoolsusmäär on vaidlustatud otsuses kohaldatud hoolsusmäärast madalam.

24 Selles osas tuleb rõhutada, et kriteerium „kõik asjaolude kohaselt võetud meetmed" on kirjas määruse nr 40/94 artikli 78 lõikes 1, milles sätestatakse tähtaja ennistamise taotluse rahuldamise tingimused. Seevastu määruse nr 40/94 artikli 78 lõiked 6 ja 7 on kohaldatavad üksnes juhul, kui tähtaja ennistamise taotlus on tõesti rahuldatud ning sellega soovitakse kaitsta kolmandate heauskselt tegutsenud isikute huve. Seetõttu ei ole määruse nr 40/94 artikli 78 lõiked 6 ja 7 asjakohased selle kindlakstegemisel, milline hoolsusmäär on nõutav sama määruse artikli 78 lõikes 1.

25 Viiendaks väidab hageja, et apellatsioonikoda eksis talle esitatud tõendite hindamisel ning järeldas seetõttu vääralt, et tähtaja ennistamise taotlus tuleb jätta rahuldamata. Hageja leiab, et spetsialiseerunud ettevõtja kasutatav süsteem on kooskõlas ühtlustamisameti menetlussuuniste nõuetega, kuivõrd nende suuniste punktis 6.2.3 tõlgendatakse määruse nr 40/94 artikli 78 lõikes 1 esitatud mõistet „kõik asjaolude kohaselt võetud meetmed" kui „sellise tähtaegade järgimise sisekontrolli- ja valvesüsteemi haldamine, mis üldiselt välistab tähtaegade mittetahtlikku järgimata jätmist". Mõiste „üldiselt" tähendab hageja sõnul seda, erandlike vigade korral tähtaja ennistamise taotlus rahuldatakse. Käesoleval juhul tulenes süsteemi mittenõuetekohane talitlus ainult sellest, et erandlikult ei olnud spetsialiseerunud ettevõtja töötaja vajalikke andmeid sisestanud. Pealegi ei näe nimetatud menetlussuunised, määruse nr 40/94 artikkel 78 ega kohtupraktika hageja sõnul ette, et tuleb paigaldada selline elektroonilise süsteemi kontrolli mehhanism, nagu oli tehtud patentide puhul, kuna elektrooniline süsteem tagab tähtaegade järgimise ka sellise mehhanismi puudumisel üldiselt ise.

26 Selles osas tuleb leida, nagu sätestavad ühtlustamisameti menetlussuunised, et määruse nr 40/94 artikli 78 lõikes 1 nimetatud mõiste „kõik asjaolude kohaselt võetud meetmed" näeb ette sellise tähtaegade järgimise sisekontrolli- ja valvesüsteemi kasutuselevõtu, mis üldiselt välistab nende tähtaegade mittetahtliku järgimata jätmise. Sellest tuleneb,

et üksnes erandlike ning seega kogemuste põhjal ettenägematute sündmuste korral võib tähtaja ennistamise taotluse rahuldada.

27 Käesolevas olukorras, kus spetsialiseerunud ettevõtja on võtnud kasutusele elektroonilise tähtaegade meeldetuletussüsteemi, näevad asjakohaselt nõutavad meetmed ette esiteks seda, et kõnealuse süsteemi üldkontseptsioon tagab tähtaegade järgimise, teiseks seda, et see süsteem võimaldab kõigi spetsialiseerunud ettevõtja töötajate ülesannete täitmisel ning elektroonilise süsteemi talitluses tehtud ettenähtavate vigade tuvastamise ja parandamise, ning kolmandaks seda, et spetsialiseerunud ettevõtja töötajad, kes tegelevad vajalike andmete ning selle süsteemiga, on vastava ettevalmistusega ning kohustatud oma toiminguid ja järelevalvet kontrollima.

28 Kui ka eeldada, et elektroonilise tähtaegade meeldetuletussüsteemi kontseptsioon tagab üldiselt tähtaegade järgimise, leidis apellatsioonikoda õigesti, et andmete sisestamisel tekkivaid inimlikke vigu ei saa välistada ka siis, kui töötajatel on vastav ettevalmistus, neile on antud asjakohased korraldused ning nende üle toimub vastav järelevalve. Inimlikke andmesisestusvigu ei saa pidada erandlikeks või ettenägematuteks sündmusteks. Seetõttu peab asjaomane süsteem nägema ette nende vigade tuvastamise ja parandamise mehhanismi. Kuna sellist mehhanismi ei olnud kasutusele võetud, siis järeldas apellatsioonikoda õigesti, et asjakohast hoolsuskohustust ei olnud täidetud.

29 Seetõttu tuleb jätta vaidlustatud otsuse tühistamise taotlus rahuldamata.

30 Neil asjaoludel tuleb teine hageja poolt Esimese Astme Kohtule esitatud nõue, milles ta palub saata tähtaja ennistamise taotlus ühtlustamisametile uuesti läbivaatamiseks tagasi, nagu ka hagi tervikuna jätta rahuldamata.

Kohtukulud

31 Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud hageja kahjuks, tuleb kohtukulud vastavalt ühtlustamisameti nõudele välja mõista hagejalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (kaheksas koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Aurelia Finance SA-lt.

Martins Ribeiro Papasavvas Wahl

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 13. mail 2009 Luxembourgis.

Allkirjad